

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN KAUTOKEINO KOMMUNE

Sátnejodiheaddji bokte – v/ ordfører
Govdavuohpenjárggageaidnu 6
9520 Guovdageaidnu - Kautokeino

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

HØRINGSUTTALELSE

Kunnskapsdepartementet: ” Kunnskapssektoren sett utenfra”

Tjenestene på kunnskapssektoren gis i stor grad av kommuner og fylkeskommuner. God kvalitet på tjenestene krever samarbeid mellom forvaltningsorganene.

Grunnlovens § 108 pålegger statens myndigheter å “legge forholdene til rette for at den samiske folkegruppe kan sikre og utvikle sitt språk, sin kultur og sitt samfunnsliv”, en formulering som er konkretisert videre i samelov, opplæringslov og en rekke andre rammeverk berørende samiske samfunnsspørsmål. På dette området har Norge dessuten særskilte forpliktelser fastsatt i internasjonale konvensjoner og erklæringer nedfelt i norsk lov gjennom Grunnlovens § 92.

Det samiske perspektivet må derfor gjennomgående tas hensyn til ved organisering av den offentlige forvaltningen. Innen kunnskapssektoren innebærer dette at følgende *prinsipper* må vektlegges spesielt:

- Samiske utdanningstilbud er i hovedsak landsdekkende, og tilbys alle samer i landet. Dette må de fortsatt være. På grunn av dette må man være åpen for at det kan være nødvendig med en særskilt forvaltningsmessig organisering/departementstilknytning for disse tilbudene. Dette gjelder bl.a. sameskolene og de samiske videregående skolene, se nedenfor.
- Det er relativt få utdanningstilbud i/på samisk, og utdanningstilbud med basis i samisk kultur. Det vil derfor være viktig å sikre ressurstilgangen til slike tilbud. I denne forbindelsen anser Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune det som svært viktig å styrke Samisk høgskoles virksomhet. Samene er ett enhetlig urfolk bosatt i fire land – Samisk Høgskole fremmer og vektlegger dette i hele sin virksomhet. Derfor er det naturlig å støtte opp om høgskolens arbeid for å akkrediteres som urfolksuniversitet, samt å sikre høgskolen nødvendige ressurser slik at studietilbudet kan utvides. For å ivareta samenes stilling som ett folk i fire land er det i tillegg viktig å tilstrebe noenlunde sammenfallende utdanningspolitiske målsetninger gjennom eksempelvis Nordisk Samekonvensjon, der man påser at de fire landene med samisk urbefolkning har et forpliktende samarbeid som åpner utdanningstilbudene for samer i de øvrige landene.
- Det samiske samfunnet har store udekte behov for samiskspråklig fagpersonell med samisk språk- og kulturbakgrunn. Utdanningsinstitusjonene må derfor gis reelle

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN KAUTOKEINO KOMMUNE

muligheter for å tilby slike utdanninger. Dette gjelder for eksempel tolkeutdanning, samisk helsefag-/ og sykepleierutdanning, samisk lærerutdanning og barnehagelærerutdanning etc. Det må opprettholdes en forståelse for at det alltid vil være et mindre rekrutteringsgrunnlag til disse utdanningene enn til tilsvarende norske utdanninger, og dette må ikke være til hinder for et variert utdanningstilbud.

- Det foregår et utstrakt internasjonalt urfolkssamarbeid innen utdanningssektoren, noe både Samisk høgskole og Samisk videregående skole og reindriftsskole (SVSRS) i Kautokeino deltar aktivt i. Samisk høgskole er allerede akkreditert gjennom WINHEC-systemet (World Indigenous Nations Higher Education Consortium), og SVSRS er i gang med denne akkrediteringsprosessen. Det bør være et statlig ansvar å sikre kontinuitet og videreutvikling av dette urfolkssamarbeidet.
- Det er stor mangel på læringsressurser og læremidler for samiske elever både i grunnskole og videregående skole. Sametinget har ansvaret for finansiering av nye læremidler, men har altfor små rammer til å dekke dette behovet, noe som har konsekvenser for kvaliteten på tjenestene vi som kommune skal stå for. De lave økonomiske rammene til Sametinget medfører også store mangler for å finansiering og utvikling av samiske digitale læremidler, noe som i vår digitale fremtid kan ha store negative konsekvenser for den samiske befolkningen kontra øvrig befolkning. Det må være et statlig ansvar å påse at alle elever har anledning til likeverdig skolegang.

Når det gjelder konkrete forslag i høringsrapporten har Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune følgende merknader:

Samisk videregående skole:

Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune kan ikke støtte forslaget om å overføre ansvaret for de samiske videregående skolene fra departementet til Finnmark fylkeskommune, slik Gjerdrem-utvalget foreslår. Skolene skal gi et tilbud til samiske elever i hele landet, og organiseringen under Kunnskapsdepartementet fungerer godt slik det er i dag. Det er videre problematisk å knytte nasjonale forpliktelser ovenfor urfolk som dessuten også er nordiske og landsdekkende utdanningstilbud til en enkelt fylkeskommune. Staten har et særskilt ansvar for sikring og utvikling av samisk språk, kultur og samfunnsliv - og både Finnmark Fylkeskommune, Sametinget, skolene og kommunene Kautokeino og Karasjok har derfor gått sterkt i mot lignende forslag tidligere.

Samisk videregående skole og reindriftsskole (SVSRS) har sin bakgrunn fra 1957 og har siden den gang fungert som et sentrum for utdanning av samisk ungdom fra samiske områder i Norge, Sverige og Finland. SVSRS har i dag unike fagtilbud både gjennom samiskorienterte studiespesialiserende tilbud samt en enestående natur- og reindriftslinje, duodji- og håndverklinje, restaurant- og matfag med fokus på samisk mat og reiseliv samt flere andre fagtilbud forankret i samisk samfunnsliv. Guovdageainnu suohkan - Kautokeino kommune understreker at det samiske videregående tilbudet også i fremtiden må være et statlig ansvar. For øvrig vil vi understreke viktigheten av at regjeringen følger opp Stortingets vedtak av 09.12.16 om å sikre fremdriften for realiseringen av ny samisk videregående skole i Kautokeino. Dagens skolebygg er angrepet av muggsopp, og det haster med nybygget, slik at elever og ansatte ved Samisk videregående skole og reindriftsskole sikres et forsvarlig og

GUOVDAGEAINNU SUOHKAN KAUTOKEINO KOMMUNE

faglig tilrettelagt skolebygg.

Universitets- og høskolesektoren

I rapportens kap. 1.7.1 slås det fast at statlige virksomheter bør ha en tydelig tilknytning til eierdepartementets ansvarsområde og staten som forvaltningsnivå. I rapporten slås det dessuten fast at Kunnskapsdepartementets ansvarsområde framstår som helhetlig, selv om det er stor bredde i dette ansvarsområdet, med spennvidde fra og med barnehageområdet til og med forskning og kompetansepolitikk (se kap. 4.1).

Ut fra prinsippet om at statlige virksomheter bør ha en tydelig tilknytning til eierdepartementet, er det ikke forståelig at departementet vil legge etatsstyringsansvaret til et underliggende forvaltningsorgan. Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommuner mener at det fortsatt bør være departementet selv som har etatsstyringsansvaret for universitetene og høyskolene. Etter vår vurdering vil det kunne bidra til en uheldig distanse mellom statens urfolksrettslige forpliktelser og vedtatte utdanningspolitiske målsetninger med en organisering hvor universiteter og høyskoler mister den direkte kontakten med Kunnskapsdepartementet som oppdragsgiver og institusjonseier.

Dearvuodaiguin / Med vennlig hilsen

Johan Vasaraš
Sátnejodiheadji – Ordfører
Guovdageainnu suohkan – Kautokeino kommune

Tlf.: 78 48 71 11
Mob.: +47 930 99 520

**Guovdageainnu suohkan
Kautokeino kommune**